

Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde
Riisvej 18
4540 Fårevejle

Arbejdstilsynet
Tilsynscenter Øst
Landskronagade 33
2100 København Ø

T 70 12 12 88
at@at.dk
www.at.dk

CVR 21481815

5. januar 2021

Sag
2020090950/7
Ansvarlig:
Anne Mette
Rasmussen

CVR 25599772
P 1007890636

Side 1/7

Afgørelse

Vi sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 31. december 2020 hos Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde, Riisvej 18, 4540 Fårevejle. Vi talte med forstander Pernille Trane, konstitueret souschef Rekkeana Sommer, arbejdsmiljørepræsentant Janett Siemssen samt to ansatte.

Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Bente Jensen og Anne Mette Rasmussen.

Strakspåbud

Virksomheden påbydes at sikre, at alenearbejde med beboere med kendt udadreagerende adfærd på Ørbækskilde planlægges, tilrettelægges og udføres således, at risikoen for vold imødegås. Kan faren ikke imødegås, må den ansatte ikke arbejde alene.

I skal efterkomme påbuddet **straks**.

I skal orientere alle arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af påbuddet.

I skal **senest den 12. januar 2021** give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. Inden I giver os besked, skal I orientere arbejdsmiljøorganisationen om, hvordan påbuddet er efterkommet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Arbejdstilsynet har vurderet, om risikoen for vold er til stede i arbejdet, og hvordan virksomheden har forsøgt at forebygge risikoen. Ved vold forstås fysisk vold i form af angreb mod legemet og psykisk vold i form af trusler og anden krænkende adfærd, herunder chikane.

Vi vurderer, at alenearbejde med beboere med kendt udadreagerende adfærd ikke er planlagt, tilrettelagt og udført, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Der er risiko for, at utilstrækkelig forebyggelse af risikoen for vold kan forringe ansattes fysiske eller psykiske sundhed på kort eller lang sigt.

Vi har ved vurderingen lagt vægt på, at risikoen for vold ved alenearbejde ikke er forebygget tilstrækkeligt. Det begrundes med følgende oplysninger fra ansatte og ledelse:

- En beboer har den 30. december 2020 stukket en ansat ihjel med en kniv. Afdøde arbejdede alene med beboerne på den ene af bostedets to afdelinger og fik ikke hurtig og effektiv hjælp under og/eller efter voldsepisoden. En tilfældig forbi passerende fandt skadelidte liggende uden for bostedet.
- De ansatte arbejder med beboere, der har psykiatriske diagnoser, som fx paranoid skizofreni og personlighedsforstyrrelse. En af beboerne kan blive psykotisk og få tvangstanker. Vedkommende forsøger jævnligt at inddrage de ansatte i [redacted] univers. Beboerne er for nogens vedkommende behovsstyrede og uforudsigelige i deres adfærd. Enkelte beboere har dom til behandling.
- Enkelte beboere misbruger med jævne mellemrum stoffer uden for bostedet, fx tager en beboer med jævne mellemrum hårde stoffer over flere dage hos nogle kammerater. Det kan endvidere ikke hindres, at beboere kan komme tilbage til bostedet i stofpåvirket tilstand, eller at misbrug kan forekomme på bostedet, selv om det ikke er tilladt der. Det er Arbejdstilsynets vurdering, at nogle beboeres misbrug øger uforudsigeligheden.
- Flere af beboerne kan blive vrede og udadreagerende, navnlig hvis deres behov ikke opfyldes. Beboernes udadreagerende adfærd består mest af høje råb og smækken med dørene, men der har inden for det seneste halve år endvidere været eksempler på vold og trusler om vold i form af, at en beboer har overfaldet og slået en anden beboer så hårdt i hovedet med et stoleben, at beboeren [redacted] og en anden beboer har udtrykt ønske om, at [redacted] får skudt en kugle for panden.
- [redacted] er desuden kendt for at smadre genstande, være verbalt truende og har i sommers skubbet hårdt til en ansat, da den ansatte ville forhindre, at beboeren angrel [redacted].
- Der har været eksempler på, at beboerne har været i besiddelse af knive, de selv har anskaffet, ligesom de har fri adgang til store og skarpe knive i fælleskøkkenet.
- Ansatte arbejder dagligt alene med beboere med kendt udadreagerende adfærd, bl.a. i aftenvagterne, hvor de 2 ansatte fordeler sig på bostedets to afdelinger, som ligger med ca. 2,5 km afstand. Nattevagten dækker begge afdelinger og arbejder derfor også alene.
- Ansatte arbejder desuden jævnligt alene med beboerne under fx kørsel, indkøb, gåture i skoven mv.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at forebyggelsen i relation til alenearbejdet med beboere med kendt udadreagerende adfærd både på bostedet og på ture ud af huset er utilstrækkelig, idet det vurderes, at ansatte på baggrund af beboernes adfærd kan blive udsat for vold fx voldsomme skub og knivstik med risiko for, at de ansatte ikke kan tilkalde hjælp og/eller bringe sig selv i sikkerhed.

Arbejdstilsynet lægger endvidere vægt på, at en ansat den 30. december 2020 arbejdede alene på bostedets ene afdeling, hvor en af beboere, der var en del af bostedets sædvanlige målgruppe, blev udadreagerende og dræbte den ansatte med knivstik. Beboerens udadreagerende adfærd skete på trods af, at han gennem de seneste 10 måneder havde [redacted] og på trods af, at bostedet havde vurderet, at skadevolders udadreagerende adfærd var aftagende.

Det indgår i vurderingen, at de ansatte, der arbejder alene bl.a. i aftenvagterne, kan have telefonisk kontakt med kollegaen, der arbejder på bostedets anden afdeling få kilometer væk, og at de ansatte kan køre i bil mellem afdelingerne, ligesom de ansatte altid kan ringe til den leder, der har bagvagten hjemmefra. Det vurderes imidlertid, at dette ikke er tilstrækkeligt, idet det ikke er sikret, at de ansatte altid kan få tilstrækkelig hurtig og effektiv hjælp, der kan minimere skadens omfang, hvis de bliver udsat for vold fra beboere med kendt udadreagerende adfærd. Arbejdstilsynet lægger i den forbindelse dels vægt på, at hjælpen ikke med sikkerhed kan nå tilstrækkeligt hurtigt frem, og på at en skadelidt ansat, som det var tilfældet i forbindelse med den undersøgte dødsulykke, ikke nødvendigvis er i stand til at tilkalde hjælp.

Arbejdstilsynet vurderer derfor samlet, at alenearbejdet med beboere med kendt udadreagerende adfærd både på bostedet og på ture ud af huset udsætter de ansatte for en betydelig fare, som ikke er forebygget tilstrækkeligt. Utilstrækkelig forebyggelse af risikoen for vold forøger de ansattes risiko for at blive udsat for vold. Udsættelse for vold forøger ansattes risiko for at udvikle belastningsrelaterede sygdomme som angst og depression og for i nogle tilfælde at udvikle posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD). De ansatte risikerer også at få fysiske helbredsskader herunder at komme alvorligt til skade og i værste tilfælde at miste livet. Arbejdstilsynet vurderer, at faren for at blive udsat for vold og trusler om vold er så alvorlig, at den skal imødegås straks.

Sagens oplysninger

Virksomheden

Bostedet Ørbækskilde er målrettet voksne mellem 18 og 45 år med diagnoser inden for det psykiatriske område som fx personlighedsforstyrrelse, OCD, skizofreni og autisme. Bostedet består af to afdelinger med ca. 2,5 kilometers afstand. Bostedet er godkendt til 11 + 1 beboer med en normering på 4 faglærte ansatte samt øvrigt personale og ledelse. Afhængigt af indskrevne beboere justeres antallet af personale. Aktuelt bor der 4 beboere (inkl. skadevolder) på Riisvej og 2 på Bøgebjergvej.

Grundlag for strakspåbuddet

[Besøg på virksomheden](#)

Arbejdstilsynet har besøgt Ørbækskilde den 31. december 2020 for at undersøge en arbejdsulykke med dødelig udgang, sket den 30. december 2020. Besøget bestod af samtale med forstander Pernille Trane, konstitueret souschef Rekkeana Sommer, arbejdsmiljørepræsentant Janett Siemssen og to øvrige ansatte, samt rundgang på virksomheden, hvor Arbejdstilsynet bl.a. besigtigede bostedets fælleskøkken på Riisvej.

Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Bente Jensen og Anne Mette Rasmussen.

Forekomst af og risiko for vold og trusler om vold

Ansatte og ledelse oplyser om beboerne på Ørbækskilde:

- Beboernes intelligens befinder sig som udgangspunkt inden for normalområdet, dog befinder enkelte beboere sig på grænsen til mental retardering. Enkelte beboere har dom til behandling.
- Selvom misbrug af hash, stoffer, alkohol og andre euforiserende stoffer ikke accepteres, misbruger beboerne med jævne mellemrum uden for bostedet, og det kan ske, at beboere vender påvirkede tilbage på bostedet.
- Beboerne er for nogens vedkommende behovstyrede og uforudsigelige i deres adfærd, og der er løbende konflikter med beboerne, når deres behov ikke opfyldes, fx omkring pengeforhold. De ansatte kan ikke altid vide, hvad der foregår i og omkring beboerne, hvis de har været uden for bostedet, eller i deres bolig.
- Der har været eksempler på, at beboerne har været i besiddelse af knive, de selv har skaffet, ligesom de har fri adgang til store og skarpe knive i fælleskøkkenet.

- [redacted] har diagnosen [redacted] og en historik med at smadre genstande, når hans behov ikke mødes. Han har flere gange smadret ruder på bostedet med sine bare hænder, med egne fysiske skader til følge. Han har desuden smadret en kommode, ligesom han flere gange har slået hårdt på væggene med huller i gipsvæggene til følge. [redacted] kan skælde de ansatte ud og true med selvmord. På [redacted] har [redacted] i telefonen råbt til en ansat "fucking so", "jeg knepper dig og også din mor den gamle luder" og omtalt en kollega som "kæmpe idiot" og "svin", ligesom den ansatte kunne høre i telefonen, at [redacted] væltede ting i baggrunden. Det grove sprogbrug beskrives som almindeligt for [redacted] har i sommers skubbet hårdt til en ansat, da den ansatte ville beskytte [redacted] mod angreb fra beboeren, hvilket er [redacted]
- [redacted] han selv havde anskaffet. Bostedet havde på ingen måde set det komme. De ansatte havde endda på et statusmøde i efteråret talt om, at [redacted] udadreagerende adfærd var aftagende. Endvidere har

[redacted] gennem de sidste 10 måneder [redacted]
[redacted]

- Ledelsen oplyser, at [redacted] hørte til bostedets målgruppe, men at han på baggrund af [redacted]
[redacted]

Øvrige beboere

Beboer A:

- Beboer A har diagnosen [redacted] og har [redacted]. Beboer A beskrives som meget speciel og meget velbegavet inden for sine egne særinteresser. Beboer A har [redacted] og [redacted]. Han tror [redacted], og betegner sig selv som en god [redacted]. Spil bruges i hans [redacted], fx tilbydes de ansatte jævnligt at byde på forskellige hændelser, som fx at beboer A bliver kørt over på cykel dagen efter.
- Beboer A bliver ofte utilfreds og irriteret i relation til forhold omkring [redacted] og kan smække med dørene og råbe højt. Han kan råbe "hvis jeg ikke får XX, bliver jeg sindssyg", "hvis du ikke kører mig til XX by, bliver jeg sur". For et halvt år siden sagde beboer A om [redacted] "jeg vil ønske, at nogen sørger for, at [redacted] får et lorteliv", "[redacted] skulle have en kugle for panden". I dette tilfælde blev beboerens [redacted]
[redacted]
- Beboer A [redacted]. Han tager til en større by, hvor han har [redacted], på det sidste [redacted]. Det estimeres, at det er sket omkring fire til seks gange det seneste halve år. Når beboeren er ude og [redacted] i flere dage, tager han [redacted]. Det er i forbindelse med hans [redacted] ude i byen sket to gange på det seneste halve år, at hans [redacted] [redacted] så beboeren kan [redacted], inden han vender tilbage til bostedet, men der er risiko for, at beboeren kan komme hjem [redacted]
[redacted]

Beboer B:

- Beboer B har diagnosen [redacted] og tager for tiden [redacted]. Han [redacted]. Han beskrives som [redacted] og kan fx sige "jeg [redacted]". Beboer B kan smække hårdt med dørene, og kan være meget højtråbende. Han kan blive verbalt truende fx ved at referere til [redacted] og han kan desuden blive fysisk voldsom. Han har for ca. 4 måneder siden overfaldet en anden beboer og [redacted]
[redacted]
[redacted]
- Beboer B er på grænsen til at være [redacted] og han kan have en [redacted]. Beboeren har for nylig [redacted] i et indkøbscenter og bliver vred over, at andre kan opfatte ham som [redacted]

Forekomst af alenearbejde

Ansatte og ledelse oplyser, at der med det nuværende antal beboere møder 2 ansatte ind i henholdsvis dag- og aftenvagte til at passe beboerne på botilbuddets to afdelinger. I dagvagterne er der desuden noget administrativt og praktisk personale samt en leder tilstede. Efter en fælles opstart med information og planlægning af vagten fordeler de 2 ansatte sig på de to afdelinger. De ansatte mødes igen midt i vagten til et fælles middagsmøde samt et "frikvarter". De ansatte arbejder således i udgangspunktet alene på hver afdeling i hver aftenvagt, når administrativt/praktisk personale og leder har fået fri. Nattevagten arbejder ligeledes alene, idet der møder én nattevagt ind (rådighedsvagt) til at dække begge afdelinger. Ledelsen oplyser, at de har kørt med den nuværende vagtdækning i 2-3 måneder. Uafhængigt af den aktuelle vagtdækning og antallet af beboere arbejder de ansatte ofte alene med beboerne på alle tider af døgnet under fx kortere og længere køreture, gåture i skoven mv.

De 2 ansatte, der var på arbejde den 30. december 2020, arbejdede således alene med beboerne på hver sin afdeling. De ansatte byttede afdeling efter middagsmødet. Afdøde arbejdede derfor alene med skadevolder og øvrige beboere på afdelingen på Riisvej, da skadevolder stak skadelidte med en kniv. Afdøde havde været alene med beboerne på Riisvej i ca. en times tid, inden episoden skete omkring kl. 15:00. Kollegaen på Bøgebjergvej blev ringet op af en af beboerne, der fortalte, at der havde været et knivstikkeri på Riisvej. Kollegaen kørte med det samme fra Bøgebjergvej til Riisvej. Da hun ankom få minutter efter, var ambulancen ankommet. En tilfældig forbipasserende havde fundet nu afdøde liggende uden for bostedet.

Forebyggelse i relation til alenearbejde

De to afdelinger ligger ca. 2,5 km fra hinanden, hvorfor de ansatte samarbejder tæt i dagligdagen. De ansatte holder daglige fælles møder, og de kan ved behov kontakte hinanden telefonisk i løbet af vagten. Der er også mulighed for at ringe og bede kollegaen på den anden afdeling komme og hjælpe til i en periode, idet beboerne godt kan være alene. De ansatte kan også altid ringe og sparre med den ledelsesrepræsentant, der har bagvagten. Det beror på en individuel vurdering, hvorvidt der er brug for hjælp fra en kollega på den anden afdeling eller behov for at kontakte bagvagten. Direkte adspurgt oplyser ansatte, at flere af de ansatte formentlig er tilbageholdende med at bede om hjælp, fordi de tænker "Det skal jeg nok klare", hvilket ledelsen bekræfter. De ansatte benytter mobiltelefoner og bærer ikke alarmer.

I forhold til kørsel alene med beboere oplyser ansatte, at de har en retningslinje om at stoppe bilen, tage nøglen ud og forlade stedet, hvis der opstår udadreagerende adfærd under kørsel.

Arbejds-mæssige konsekvenser

En ansat er afgået ved døden som følge af knivstik fra en beboer med kendt udadreagerende adfærd den 30. december 2020.

Anvendte regler

- § 38, stk. 1 og § 77, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 674 af 25. maj 2020 af lov om arbejdsmiljø.
- § 29, i bekendtgørelse nr. 1406 af 26. september 2020 om psykisk arbejdsmiljø.

Vejledning til at efterkomme påbuddet

Arbejdstilsynet kan vejlede generelt om metoder til at forebygge problemer med vold. Det kan være hensigtsmæssigt, at I selv finder frem til konkrete og specifikke løsninger til at forebygge risikoen for vold ved alenearbejde, og at I inddrager ansatte i dette arbejde.

For at forebygge risikoen for vold ved alenearbejde kan I fx:

- Sikre, at der på matriklen altid er mindst 2 ansatte til stede med direkte auditiv eller visuel kontakt, som kan yde hinanden tilstrækkelig hurtig og effektiv hjælp.
- Sikre, at der på matriklen altid er mindst 2 ansatte, som bærer alarm med angivelse af position med henblik på at sikre tilstrækkelig hurtig og effektiv hjælp.

I kan læse mere om at forebygge risikoen for vold i At-vejledning D.4.3 på adressen: <https://at.dk/regler/at-vejledninger/vold-d-4-3>.

I kan klage over påbuddet

I kan klage over påbuddet til Arbejdsmiljøklagenævnet. Hvis I ønsker at klage, skal I sende klagen til Arbejdstilsynet. Vi skal modtage klagen inden fire uger efter, at I har modtaget påbuddet. Klage over et strakspåbud har ikke opsættende virkning. Det betyder, at I skal rette jer efter påbuddet, selvom I klager. Hvis vi fastholder påbuddet, sender vi klagen videre til Arbejdsmiljøklagenævnet, som så behandler jeres klage.

Eventuelle konsekvenser af påbuddet

Arbejdstilsynet vil nu vurdere, om der er grundlag for at melde virksomheden til politiet eller give den en bøde. Det er fast praksis, når virksomheden har fået et strakspåbud af denne art.

Følg jeres sag digitalt

Få overblik over denne sag og eventuelle andre sager med Arbejdstilsynet på [Arbejdsmiljø i din virksomhed](#). Her kan I bl.a. se kommende frister, og om Arbejdstilsynet vurderer, at I har efterkommet påbuddet.

Ring, hvis I har spørgsmål

I er velkomne til at ringe til Arbejdstilsynet på 70 12 12 88, hvis I har spørgsmål til påbuddet.

Venlig hilsen

Anne Mette Rasmussen
Tilsynsførende

Arbejdstilsynet

Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde
Riisvej 18
4540 Fårevejle

Arbejdstilsynet
Tilsynscenter Øst
Landskronegade 33
2100 København Ø

T 70 12 12 88
at@at.dk
www.at.dk

CVR 21461815

5. januar 2021

Sag
2020090850/8
Ansvarlig:
Bente Jensen

CVR 25599772
P 1007890636

Side 1/8

Afgørelse

Vi sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 31. december 2020 hos Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde, Riisvej 18, 4540 Fårevejle. Vi talte med forstander Pernille Trane, konstitueret souschef Rekkeana Sommer, arbejdsmiljørepræsentant Janett Siemssen samt to ansatte.

Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Anne Mette Rasmussen og Bente Jensen.

Strakspåbud

Virksomheden påbydes at sikre, at arbejdet på Ørbækskilde planlægges, tilrettelægges og udføres således, at faren for vold og trusler om vold i forbindelse med beboernes adgang til virksomhedens knive og andre genstande, der kan bruges som våben, imødegås.

I skal efterkomme påbuddet **straks**.

I skal orientere alle arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af påbuddet.

I skal **senest den 12. januar 2021** give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. Inden I giver os besked, skal I orientere arbejdsmiljøorganisationen om, hvordan påbuddet er efterkommet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Arbejdstilsynet har vurderet, om risikoen for vold er til stede i arbejdet, og hvordan virksomheden har forsøgt at forebygge risikoen. Ved vold forstås fysisk vold i form af angreb mod legemet og psykisk vold i form af trusler og anden krænkende adfærd, herunder chikane.

Vi vurderer, at arbejdet i relation til beboernes adgang til virksomhedens knive og andre genstande, der kan bruges som våben, ikke er planlagt, tilrettelagt og udført, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Der er risiko for, at utilstrækkelig forbygelse af risikoen for vold kan forringe ansattes fysiske eller psykiske sundhed på kort eller lang sigt. Det begrundes med følgende oplysninger fra ledelse og ansatte:

- De ansatte arbejder med beboere med psykiatriske diagnoser, som fx paranoid skizofreni og personlighedsforstyrrelse. Beboerne er for nogens vedkommende behovsstyrede og uforudsigelige i deres adfærd. En beboer kan blive psykotisk og få tvangstanker. Vedkommende forsøger jævnligt at inddrage de ansatte i [redacted] systemer. Beboerne er for nogens vedkommende behovsstyrede og uforudsigelige i deres adfærd. Enkelte beboere har dom til behandling.
- Enkelte beboere misbruger med jævne mellemrum uden for bostedet, fx misbruger en beboer med jævne mellemrum hårde stoffer over flere dage. Det kan endvidere ikke hindres, at beboere kan komme tilbage til bostedet i stofpåvirket tilstand, eller at misbrug kan forekomme på bostedet, selv om det ikke er tilladt der. Det er Arbejdstilsynets vurdering, at nogle beboeres misbrug øger uforudsigeligheden.
- Flere af beboerne kan blive vrede og udadreagerende, navnlig hvis deres behov ikke opfyldes. Beboernes udadreagerende adfærd består mest af høje råb og smækken med dørene, men der har inden for det seneste halve år endvidere været eksempler på vold og trusler om vold i form af, at en beboer har overfaldet og slået en anden beboer så hårdt i hovedet med et stoleben, at beboeren [redacted] og en anden beboer har udtrykt ønske om, at [redacted] får skudt en kugle for panden.
- [redacted] er kendt for at smadre genstande, være verbalt truende og har i sommers skubbet hårdt til en ansat, da den ansatte ville forhindre, at beboeren angreb [redacted].
- Beboerne har hele døgnet adgang til bostedets køkkenknive, hvoraf flere er meget langskaftede, meget spidse og skarpe, og har endvidere på nogle tidspunkter adgang til bostedets værktøj.

Det er på baggrund af ovenstående Arbejdstilsynets vurdering, at der er en betydelig fare i forbindelse med beboernes adgang til genstande, der kan bruges som våben, herunder bostedets knive. Dette begrundes med målgruppens kendetegn, herunder risikoen for udadreagerende og uforudsigelig adfærd, som kan øges af misbrug.

Arbejdstilsynet lægger vægt på, at der på bostedet forefindes adskillelige langskaftede, skarpe og meget spidse køkkenknive i uaflåste køkkenskuffer. Arbejdstilsynet lægger i den forbindelse også vægt på, at beboerne har fri adgang til køkkenet. Herudover lægger Arbejdstilsynet vægt på, at beboerne yderligere har adgang til bostedets værktøj i form af blandt andet hammer, og skruetrækkere.

Endelig lægger Arbejdstilsynet vægt på, at en af bostedets beboere, som var en del af bostedets sædvanlige målgruppe, trods det, at han igennem de seneste 10 måneder havde [redacted] og på trods af, at bostedet

havde vurderet, at beboerens udadreagerende adfærd var aftagende, den 30. december 2020 angreb en ansat med en kniv, og at den ansatte pådrog sig så svære skader, at han efterfølgende afgik ved døden.

Arbejdstilsynet vurderer derfor samlet, at arbejdet med beboere på Ørbækskilde udsætter de ansatte for en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Utilstrækkelig forebyggelse af risiko for arbejdsrelateret vold forøger de ansattes risiko for at blive udsat for fysisk og/eller psykisk vold. Udsættelse for vold kan forøge de ansattes risiko for at udvikle belastningsrelaterede sygdomme som angst, depression og i nogle tilfælde posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD). De ansatte risikerer også at få fysiske helbredsskader, herunder at komme alvorligt til skade og i værste tilfælde at miste livet. Arbejdstilsynet vurderer endvidere, at faren for at blive udsat for vold og trusler om vold er så alvorlig, at den skal imødegås straks.

Sagens oplysninger

Virksomheden

Bostedet Ørbækskilde er målrettet voksne mellem 18 og 45 år med diagnoser inden for det psykiatriske område som fx personlighedsforstyrrelse, OCD, skizofreni og autisme. Bostedet består af to afdelinger med ca. 2,5 kilometers afstand. Bostedet er godkendt til 11 + 1 beboer med en normering på 4 faglærte ansatte samt øvrigt personale og ledelse. Afhængigt af indskrevne beboere justeres antallet af personale. Aktuelt bor der 4 beboere (inkl. skadevolder) på Riisvej og 2 på Bøgebjergvej.

Grundlag for strakspåbuddet

Besøg på virksomheden

Arbejdstilsynet har besøgt Ørbækskilde den 31. december 2020 for at undersøge en arbejdsulykke med dødelig udgang, sket den 30. december 2020. Besøget bestod af samtale med forstander Pernille Trane, konstitueret souschef Rekkeana Sommer, arbejdsmiljørepræsentant Janett Siemssen og to øvrige ansatte, samt rundgang på virksomheden, hvor Arbejdstilsynet bl.a. besøgte bostedets fælleskøkken på Riisvej. Arbejdstilsynet var repræsenteret ved tilsynsførende Anne Mette Rasmussen og Bente Jensen.

Forekomst af og risiko for vold og trusler om vold

Ansatte og ledelse oplyser om beboerne på Ørbækskilde:

- Beboernes intelligens befinder sig som udgangspunkt inden for normalområdet, dog befinder enkelte beboere sig på grænsen til mental retardering. Enkelte beboere har dom til behandling.
- Selvom misbrug af hash, stoffer, alkohol og andre euforiserende stoffer ikke accepteres, misbruger nogle med jævne mellemrum uden for bostedet, og det kan ske, at beboere vender påvirkede tilbage på bostedet.

- Beboerne er for nogens vedkommende behovstyrede og uforudsigelige i deres adfærd, og der er løbende konflikter med beboerne, når deres behov ikke opfyldes, fx omkring pengeforhold. De ansatte kan ikke altid vide, hvad der foregår i og omkring beboerne, hvis de har været uden for bostedet, eller i deres bolig.

- [redacted] har diagnosen [redacted] og en historik med at smadre genstande, når hans behov ikke mødes. Han har flere gange smadret ruder på bostedet med sine bare hænder, med egne fysiske skader til følge. Han har desuden smadret en kommode, ligesom han flere gange har slået hårdt på væggene med huller i gipsvæggene til følge. [redacted] kan skælde de ansatte ud og true med selvmord. På [redacted] har [redacted] i telefonen råbt til en ansat "fucking so", "jeg knepper dig og også din mor den gamle luder" og omtalt en kollega som "kæmpe idiot" og "svin", ligesom den ansatte kunne høre i telefonen, at [redacted] væltede ting i baggrunden. Det grove sprogbrug beskrives som almindeligt for [redacted] [redacted] har i sommers skubbet hårdt til en ansat, da den ansatte ville beskytte [redacted] mod angreb fra beboeren, hvilket er [redacted]

- [redacted], han selv havde anskaffet. Bostedet havde på ingen måde set det komme. De ansatte havde endda på et statusmøde i efteråret talt om, at [redacted] udadreagerende adfærd var aftagende. Endvidere har [redacted] gennem de sidste 10 måneder [redacted]

- Ledelsen oplyser, at [redacted] hørte til bostedets målgruppe, men at han på baggrund af [redacted]

Øvrige beboere

Beboer A:

- Beboer A har diagnosen [redacted] og har [redacted]. Beboer A beskrives som meget speciel og meget velbegavet inden for sine egne særinteresser. Beboer A har [redacted] og [redacted]. Han tror [redacted] og betegner sig selv som en god [redacted]. Spil bruges i [redacted], fx tilbydes de ansatte jævnligt at byde på forskellige hændelser, som fx at beboer A bliver kørt over på cykel dagen efter.
- Beboer A bliver ofte utilfreds og irriteret i relation til forhold omkring [redacted] og kan smække med dørene og råbe højt. Han kan råbe "hvis jeg ikke får XX, bliver jeg sindssyg", "hvis du ikke kører mig til XX by, bliver jeg sur". For et halvt år siden sagde beboer A om [redacted] "jeg vil ønske, at nogen sørger for, at [redacted] får et lorteliv", "[redacted] skulle have en kugle for panden". I dette tilfælde blev beboerens [redacted]

- Beboer A [REDACTED]. Han tager til en større by, hvor han [REDACTED], på det sidste [REDACTED]. Det estimeres, at det er sket omkring fire til seks gange det seneste halve år. Når beboeren er ude og [REDACTED] i flere dage, tager han [REDACTED]. Det er i forbindelse med hans [REDACTED] ude i byen sket to gange på det seneste halve år, at hans [REDACTED] så beboeren kan [REDACTED], inden han vender tilbage til bostedet, men der er risiko for, at beboeren kan komme hjem [REDACTED]

Beboer B:

- Beboer B har diagnosen [REDACTED] og tager for tiden [REDACTED]. Han [REDACTED]. Han beskrives som [REDACTED] og kan fx sige [REDACTED]. Beboer B kan smække hårdt med dørene, og kan være meget højtråbende. Han kan blive verbalt truende fx ved at referere til [REDACTED], og han kan desuden blive fysisk voldsom. Han har for ca. 4 måneder siden overfaldet en anden beboer [REDACTED].
- Beboer B er på grænsen til at være [REDACTED] og han kan have en [REDACTED]. Beboeren har for nylig [REDACTED] i et indkøbscenter og bliver vred over, at andre kan opfatte ham som [REDACTED]

Beboernes adgang til genstande, der kan bruges som våben

Arbejdstilsynet konstaterede under rundgang, at der i bostedets fælleskøkken befandt sig adskillige langskafte, skarpe og meget spidse køkkenknive i uaflåste køkkenskuffer (se billede 1 og 2). Ledelse og ansatte oplyser, at knivene tilhører bostedet, men at beboerne har adgang til knivene hele døgnet, da bostedet er at betragte som deres eget hjem.

Ledelse og ansatte oplyser, at beboerne derudover har adgang til bostedets håndværktøj som fx skruetrækker og hammer, når værkstedet er uaflåst, hvilket det er i dagtimerne, fx når der slås græs og udføres andre opgaver på udendørs arealerne.

Der har været eksempler på, at beboerne har været i besiddelse af knive, de selv har skaffet. Dette kan ifølge ledelse ikke forhindres, da beboerne har ret til at opbevare egne knive i deres bolig.

Arbejds-mæssige konsekvenser

En ansat er afgået ved døden som følge af knivstik fra en beboer med kendt udadreagerende adfærd den 30. december 2020.

Anvendte regler

- § 38, stk. 1 og § 77, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 674 af 25. maj 2020 af lov om arbejdsmiljø.

- § 26, i bekendtgørelse nr. 1406 af 26. september 2020 om psykisk arbejdsmiljø.

Vejledning til at efterkomme påbuddet

I kan læse mere om at forebygge risikoen for vold i At-vejledning D.4.3 på adressen: <https://at.dk/regler/at-vejledninger/vold-d-4-3/>.

I kan klage over påbuddet

I kan klage over påbuddet til Arbejdsmiljøklagenævnet. Hvis I ønsker at klage, skal I sende klagen til Arbejdstilsynet. Vi skal modtage klagen inden fire uger efter, at I har modtaget påbuddet. Klage over et strakspåbud har ikke opsættende virkning. Det betyder, at I skal rette jer efter påbuddet, selvom I klager. Hvis vi fastholder påbuddet, sender vi klagen videre til Arbejdsmiljøklagenævnet, som så behandler jeres klage.

Eventuelle konsekvenser af påbuddet

Arbejdstilsynet vil nu vurdere, om der er grundlag for at melde virksomheden til politiet eller give den en bøde. Det er fast praksis, når virksomheden har fået et strakspåbud af denne art.

Følg jeres sag digitalt

Få overblik over denne sag og eventuelle andre sager med Arbejdstilsynet på [Arbejdsmiljø i din virksomhed](#). Her kan I bl.a. se kommende frister, og om Arbejdstilsynet vurderer, at I har efterkommet påbuddet.

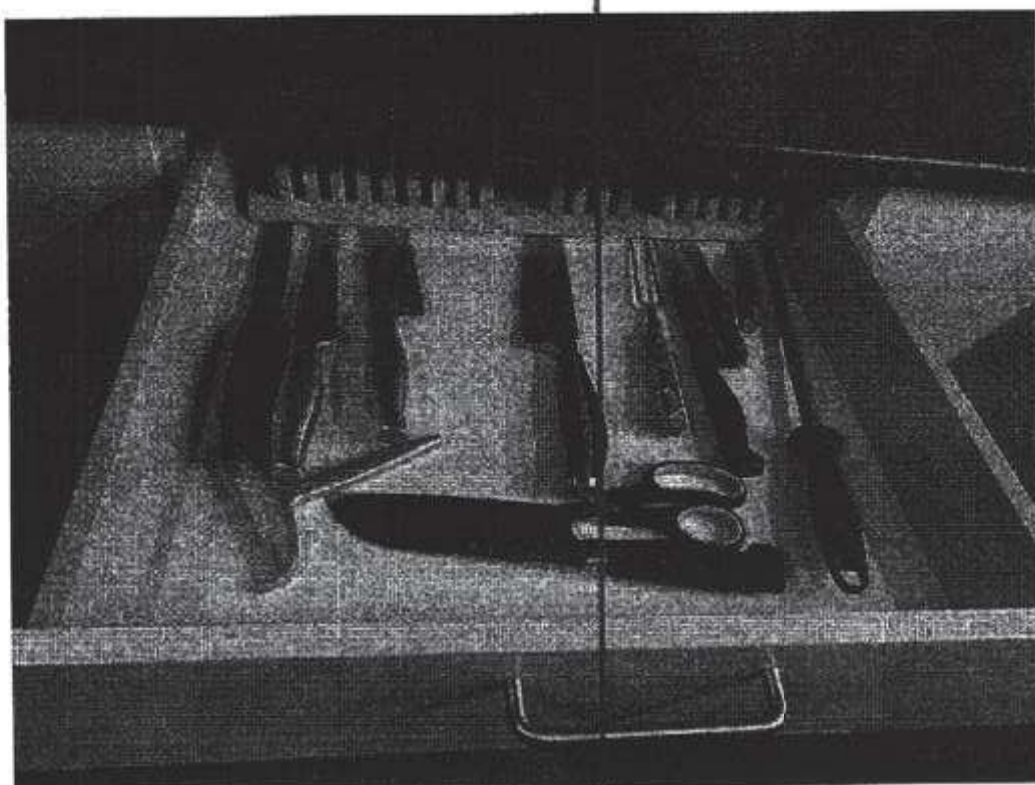
Ring, hvis I har spørgsmål

I er velkomne til at ringe til Arbejdstilsynet på 70 12 12 88, hvis I har spørgsmål til påbuddet.

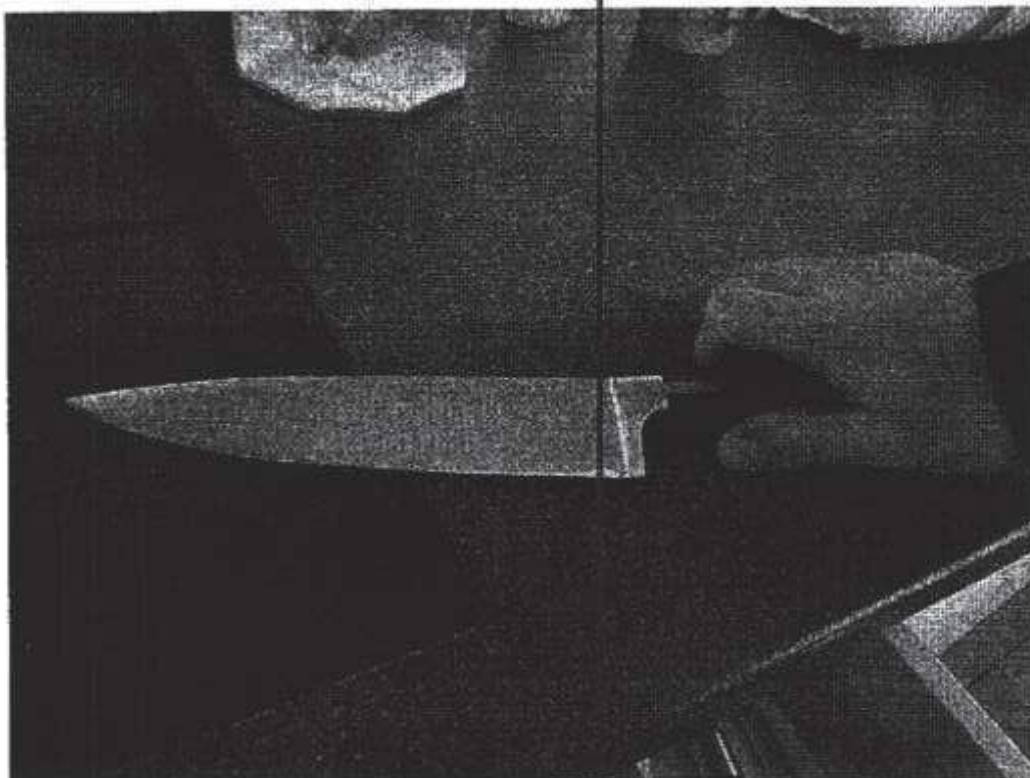
Venlig hilsen

Bente Jensen
Tilsynsførende

Billede 1:

Knivskuffe i fælleskøkkenet

Eksempel på en kniv, som lå i knivskuffen:

Ny sag

Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde
Riisvej 18
4540 Fårevejle

Arbejdstilsynet
Tilsynscenter Øst
Landskronagade 33
2100 København Ø

T 70 12 12 88
at@at.dk
www.amid.dk

CVR 21481815

7. maj 2019

Afgørelse

Vi sendte en høring til jer den 17. april 2019 i forlængelse af tilsynsbesøget den 9. april 2019.

På besøget hos Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde på arbejdsstedet Riisvej 18, 4540 Fårevejle talte vi med forstander Pernille Tømning og arbejdsmiljørepræsentant Janett Siemssen.

Arbejdstilsynet var repræsenteret Dennis Bacher-Nielsen.

I har nu haft mulighed for at komme med jeres bemærkninger til sagens oplysninger. Hvis I har sendt bemærkninger til os, er de indgået i vores vurdering af sagen, og de fremgår af afsnittet nedenfor om sagens oplysninger.

Vi har på baggrund af de samlede oplysninger truffet følgende afgørelse:

Påbud

Virksomheden påbydes at sikre, at de pågældende medlemmer af virksomhedens arbejdsmiljøorganisation gennemfører en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse.

I skal efterkomme påbuddet **senest den 15. september 2019**.

I skal orientere alle arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af påbuddet.

I skal **senest den 22. september 2019** give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. Inden I giver os besked, skal I orientere arbejdsmiljøorganisationen om, hvordan påbuddet er efterkommet. I skal bruge [formularen](#) på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Arbejdsmiljørepræsentanter og arbejdsledere i virksomheders arbejdsmiljøorganisation skal gennemføre en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse på 3 dage. Arbejdsmiljøuddannelsen skal være

Sag

20180075780/6

Ansvarlig:

Dennis Bacher-Nielsen

CVR 25599772

P 1007890636

Side 1/3

gennemført inden 3 måneder efter, at arbejdsmiljørepræsentanten/arbejdslederen er valgt/udpeget.

Side 2/3

Arbejdstilsynet lægger til grund for afgørelsen, at:

- Forstander Pernille Tømning, som er medlem af arbejdsmiljøorganisationen, har ikke gennemført den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse og er ikke tilmeldt en arbejdsmiljøuddannelse.
- Pernille Tømning tiltrådte som forstander og arbejdsleder i AMO for ca. 3 år siden.

Sagens oplysninger

Arbejdstilsynet har den 9. april 2019 besøgt Fonden Bofællesskabet Ørbækskilde, Riisvej 18, 4540 Fårevejle, hvor det blev oplyst, at medlemmer af virksomhedens arbejdsmiljøorganisation, ikke har gennemført en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse.

Virksomhedens arbejdsmiljøorganisation består af 2 medlemmer. Arbejdsmiljørepræsentant Janett Siemssen (nyvalgt og er tilmeldt arbejdsmiljøuddannelsen) og forstander Pernille Tømning. Forstander Pernille Tømning har ikke gennemført den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse og er ikke tilmeldt en arbejdsmiljøuddannelse. Tiltrådte som forstander og arbejdsleder i arbejdsmiljøorganisationen for ca. 3 år siden. Forstander har påtaget sig funktionen som arbejdsleder i arbejdsmiljøorganisationen og skal derfor gennemføre den obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse.

Oplysningerne blev bekræftet af ledelsesrepræsentant/forstander Pernille Tømning.

Anvendte regler

- § 9, stk. 1 og § 77, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017 af lov om arbejdsmiljø.
- § 34, i bekendtgørelse nr. 1181 af 15. oktober 2010 om samarbejde om sikkerhed og sundhed med senere ændringer.

Vejledning til at efterkomme påbuddet

I kan læse mere om kravene til obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse i At-vejledning F.3.2 om samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med 10-34 ansatte. Se afsnit 6.2 på <https://amid.dk/F-3-2>.

I kan læse mere om kravene til obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse mv. på adressen <https://amid.dk/amo>.

I kan klage over påbuddet

I kan klage over påbuddet til Arbejdsmiljøklagenævnet. Hvis I ønsker at klage, skal I sende klagen til Arbejdstilsynet. Vi skal modtage klagen inden fire uger efter, at I har modtaget påbuddet. Klage har opsættende virkning. Det betyder, at I ikke behøver at rette jer efter påbuddet, mens klagen bliver behandlet. Hvis vi fastholder påbuddet, sender vi klagen videre til Arbejdsmiljøklagenævnet, som behandler jeres klage.

Følg jeres sag digitalt

Få overblik over denne sag og eventuelle andre sager med Arbejdstilsynet på [Arbejdsmiljø i din virksomhed](#). Her kan I bl.a. se kommende frister, og om Arbejdstilsynet vurderer, at I har efterkommet påbuddet.

Ring, hvis I har spørgsmål

I er velkomne til at ringe til Arbejdstilsynet på 70 12 12 88, hvis I har spørgsmål til påbuddet.

Venlig hilsen

Dennis Bacher-Nielsen
Tilsynsførende